

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Nr. 47. ANULU XIV.

Sabiuu, in 16/28 Iunie 1866.

Telegrafulu' ese' de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri' straine pu anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu' cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu' Romanu'“.

Cu 30 Iunie se gata abonamentulu' aceluor DD. prenumeranti ai „Telegrafulu' Romanu'“, cari abonaseru pe jumetatea de anu Ianuaru—Iunie, seu pe patrariulu' alu' doilea Aprile—Iunie. Editur'a invita la abonamentu' nou pe a dou'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu' Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu' abonamentulu' pe o jumetate de anu e:

Pentru Sabiuu 3 f. 50 xr.; pentru districtu' si provinciile monarchiei austriace 4 f.; pentru Principatele romane unite si strinatate 6 f.— Pe unu patrariu de anu 1 f. 75 xr., 2 f., si 3 f. v. a.

Adresele ne rogamu' a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni ani se tramite francate, adresandu-le deadreptulu' la

Editur'a „Telegrafulu' Romanu'“ in Sabiuu.

Eveneminte politice.

Sabiuu in 15 Iunie.

Universitatea nationala sasésca au facutu din averea sea nationala unu ofertu de 3000 f. v. a. in folosulu' armatei si adeca:

1. o miia este destinata pentru acei'a ori acei' transilvaneni, gregari (feciori de rendu) inclusive siargele de suboficieri, cari se tinu de armat'a austriaca, si fara deosebire de felulu' trupel, si de campulu' resbelulu', dara aflatori in resbelulu' de fatia, — si cari voru fi cei d'antaiu intre compatriotii lor, cari voru lua dela inamicu unu tunu.

2. doue mii se voru impartii in sume de cate 100 f. pentru acei' doue-dieci de feciori ardeleni din feciorii de rendu ai armatei c. r. carii se voru distinge prin virtute militara, mai antaiu, inaintea inamiculu'.

Ofertulu' s'a substernutu c. r. comande generale transilvane, carea lu va inainta la ministeriulu' de resbelu. Comandantele generalu multiamescu si din parte-si in termini forte caldurosi Universitati' pentru acesta' fapta patriotica, dicendu ca scrisorea univ. in asta privintia lu misca adencu, dara nu-lu suprinde, pentruca armat'a imperatesca scie si din trecutu si inca de multu, cum au tinutu sassii transilvani totudeun'a langa dens'a, cum au participatu de superarile si bucuriile ei. Armat'a simte si acum ca legaturile ce au esistatu pana aci' sunt si acum si voru remane pentru totu deun'a.

Acentuaza impregiurarea, ca ofertulu' nu e tiemuritu la fiii Sachsen-landulu', ci la toti fiii patriei aflatori in armat'a de pre campulu' de onore. In acesta' recunoste urmarirea idee' Marei Imperatese Mari'a Teresi'a: „ca de aci' incolo in Transilvani'a sa nu mai existe decatu' transilvaneni de unu sufletu' si de o inima.“

„Preagratiosulu' nostru Imperatu' si Domnu' afla de siguru in aceste dovedi de simpathia pentru armat'a Sea, ce tocm'a inainteza spre respingerea unui atacu vatamatoriu de dreptu, si carea inseteza de fapte, — placerea cea mai promitiatoare de rezultate, si faptulu', ca populatiunile marginiloru imperiulu' se inflacaru de acelasi patriotismu entasiasticu, pote sa le servesca de invatiatura serioasa aceluor inimici rataciti, carii cautu sa sguode puterea Austriei: „ca stejeriulu' celu' inca pururea verde si prospetu, pre care culmineza vulturulu' celu' duplu imperatescu, — pentru securi straine e neatingibilu' si cu deosebire candu, precum tocm'a si este, la spatele fia-carui membru alu' armatei imperatesce celu' putinu dice cetatieni stau cu deplina convingere pentru dreptulu' celu' bunu alu' monarchulu' sacratu si a patriei comune.“

Magistratulu' si Comunitatea cetatiei Sabiuului au substernutu in 16 Iunie Majestatei Sele o adresa de loialitate. —

Despre diel'a dela Pest'a dice corespondintele dela Hztg.: ca „acum candu se apropie incuiarea portiei, se adopera toti si suntu forte diligenti, spre a documenta, catu' aru fi pututu face, deca activitatea (dietai R.) nu aru fi fostu intrerupta. — Subcomitetulu' pentru afacerile comune desvolta — celu' putinu asi spunu foile de aicea (din Pest'a R.) o energia uriasa, pentrucu

elaboratulu' seu sa pota veni in plenulu' comisiunei, si de aci sa pota veni la desbatere pe sferitulu' acestei septemane in dieta.“ — Dupa P. Hirnök aflamu: ca acestu' comitetu, in siedinti'a cea dintaiu a septemanei trecute, fu surprinsu cu unu proiectu nou in privintia afaceriloru comune substernutu de catra contele Iuliu Andrassy; aflandu-se inse nepracticu, au mai remasu de alesu intre celu' alu' lui Deak si Tisza. Primindu-se celu' alu' lui Deak aru mai remane de desbatutu regularea de afacerile comune ale finantieloru imperiale. — Despre amanarea dietei dice aceeași foia ca nu va fi inainte de terminarea lucrariloru acestui comitetu, siguru va putea sci ceva in privintia acesta' amintit'a foia in septemana urmatoare. (Se scia, ca e amanata. Vedi la: Mai nou. Red.) Pe catu' au potutu intelege amanarea se va face numai pana in Septembrie, celu' multu pana in Octobru. — (Vedi si revista' digaristica.)

Din Vienn'a cetimu, ca s'a prochiamatu starea de asedia (Belagerungszustand) in regatulu' Lombardovenetianu, Tirolulu' de media di si teritoriulu' tinutulu' Triestelui. Prochiatiunea e emisa de catra comandatur'a c. r. de tierra din Udine. In aceea se amenintia cu pedepsa de morte prin glontiu pentru: inalt'a tradare, rescola, possessiune neindreptatita de arme seu munitiune, dupa expirarea terminulu' de liferarea acestora in manile autoritatiloru, apoi pentru vatamare malițioasa (din reintia) a drumuriloru de feru si telegrafeluor, precum si pentru crimele contra puterei armate a statulu' (§ 5. lit. h: inrolare oprita, seducere ori ajutorarea spre a vatemu detoriile militare depuse in juramentu, spionare etc.). O alta publicatiune provoca pre toti cari au arme si munitiune fara a ave dreptu la aceste, a le lifera in terminu de 14 dii. —

In urm'a unei decisiuni pre inalte, amplotati de justitia si administratiune potu sa intre in armata ca oficieri, pe tempulu' resbelulu', fara de a suferi ce-va carier'a lor de amplotati. —

In Frankfurt s'a inaltiatu tricoloriulu' germanu pre palatulu' federatiunei. —

Prussia continua a dechiaru resbelu stateluor celoru mici germane si dupa aceea indata intra intr'ensele cu putere armata. — Din Kurhessen se spune ca prussianii au ocupatu Kassel, pre Principele electorale (Kurfürst) lu tinu prinsu, taindu tota comunicatiunea de catra ministrii sei. — Federatiunea aduce concludu prin care se decide, sa se provoco tote regimele credinciose federatiunei sa dea ajutoriu. —

Din Parisu aducu telegramele scirea, ca tramisii (solii) francesi din Frankfurt, Kassel, Hannover si Dresda au primitu insarcinarea de a remane la posturile lor si de a observa neutralitate. La casu candu respectivii regenti se voru retrage de dinaintea prussianiloru ei sa le urmeze. De alta parte cetimu, ca regimulu francesu e decisu a lua pre suditi prussiani din Austri'a si Bavari'a sub scutul ambasadeluor sele si in intiesulu' acesta' aflamu, ca tramisii Franciei au si primitu insarcinari. „Wiener Abd. Post“ spune ca Franci'a s'a oferitu a face asemenea si cu suditi austriaci unde va pofti Austri'a. Se dice insa ca suditi austriaci din Prussia si Itali'a se afla sub scutul niederlandesiloru.

Totu de acolo vine scirea despre arangiamente favoritoare intre Porta si intre regimulu' din Bucuresci. —

Din Florentia aflamu ca camera au votatu regimulu' putere extraordinaria pe tempulu' resbelulu' cu 153 contra 32 de voturi.

Din Milano se scrie ca Franci'a face Italiei o gramada de placeri mai menunte. Asia politia din Parisu au descoperitu celei din Florentia o espeditiune burbonistica ce era sa se pregatesca in Barcelon'a spre a trece in Itali'a, indata dupa inceperea resboiului. — Contra astoru feliu de intreprinderi se voru lua si decatra garnison'a din Rom'a (franceza) mesurile cele mai rigurose. — Kossuth sa fia fostu primitu de regele Victoru Emanuilu si de ministrulu' Lamarmor'a, candu acesti'a se aflau inca in Florentia. — Visconti Venosta viae dela Constantinoplea spre a lua portoliulu' de ministru.

In Spania iara au isbucitu o revolutiune militara, carea s'a suprimatu in graba.

Din L o n d o n u se scrie ca demisiunea ceruta de ministri regin'a nu o au primitu. Conte Russel are voia sa disolve parlamentulu. Nu se scie inca folosise-va de puterea acést'a.

Din V a r s i o v i a se spune ca Locutiinti'a de acolo au avisatu pre autorități, ca atâtu pe fugarii austriaci câtu și prussiani sa-î lasa sa treca fără passu-portu dincolo și efectele ce voru avé la sine sa nu se vamuiésca.

Din T u r c i a se spune ca locuitorii din insul'a Candi'a (Cret'a) au comunicatu reprezentantiloru puteriloru straine unu protestu contra purtárei guvernului cu densii. O Fregata cu 1700 soldati au pornitu dela Smyrn'a spre Candi'a. —

Din R o m a n i a se scrie la Zkft ca armat'a romána au luat positione strategica pe lini'a riuului Argesiului, carele curge spre média di dela Bucuresci. Armat'a concentrata stá din trei brigade infanteria și un'a de cavaleria (ulani și husari). Se afla sub comand'a colonelului Haralambi, Cretulescu și Lupascu. Colonelulu Mann comandéza artileri'a și majorulu Dunc'a rezerv'a. Statulu majoru se compune de 4 majori, 4 capitani și 2 locotenenti. Totu in acea corespundintia se dice ca numerulu voluntariloru crescú din di in di. —

Din câmpulu resbelului.

Din partea de média di a imperiului avemu de inregistratu sciri cari ne dovedescu, ca resbelulu de acésta parte s'a inceputu in tóta form'a. Eata depesiele ce le imprumutámu dela „Hrm. Ztg.“ etc.

Vienn'a 24 Iuniu. Astadi diminétia s'a inceputu o bataia mare. Armat'a inimica s'a respinsu de ambe aripile!! Di victoriósa pentru armat'a austriaca! —

Primulu Adjutante-generalu cátra comand'a generala de tíera in Sabiu.

M. C. Archiducele Albrecht telegraféza: Z e r b a r e 14 Iuniu. Inaintandu astadi spre Mincio, atacata de regele cu o parte a trupeloru sele, au terminatu armat'a nóstra inca sub decursulu luptei o schimbare de frontu spre média di, au asaltatu Monte Ventolu și in fine la 5 óre Custozz'a; mai multe tunuri se luara (dela inamicu) și multi prinsi; armat'a se luptá fórte bravu și cu perseverantia, pre lângá tóta ferbintiél'a nadusítore. Trupele erau dela 3 óre de diminétia pe picioare. Suntu insufletite de celu mai bunu curagiu. Dupa cum se constatá mai târdiu, regele mergea cu tóte 3 corpurile armatei dela Mincio, spre Albaredo, crediendu-ne dupa Adigio. Printiulu Amadeo și multi generali suntu râniti; inamiculu se vede a-si fi dusu numai succesive trupele in focu.

Alte telegrame :

Cortelulu generale Z e r b a r e. 24 Iuniu 10 óre nóptea. Armat'a c. r. au esítu adi desu de diminétia din castrele siantiuite dela Veron'a, ocupá inaltímele inca neocupate de inamicu dela St. Giustin'a, Son'a și Som'a Campagn'a și facendu o intorsetura spre média di atacá colónele inimice, care inaintá cu fortia și cu deosebire cu artileria multa spre inaltimea dela Șalionze și Som'a Campagna.

Trupele c. r. dupa o lupta ferbinte și nu fâru perderi insemnate, au respinsu armat'a inimica pe tóte punctele. In fine se luá cu asaltu Custozz'a, dupa care eu (M. C. Archid. Albrecht) și numescu batai'a, „dela Custozz'a.“

Tóte trupele s'au luptatu cu bravura extraordinaria, au luat mai multe tunuri, au prinsu vre-o 2000 de insi și suntu insufletite de spiritulu celu mai bunu.

Cortelulu generalu S o n ' a. 24 Iuniu 1866. 10 óre sér'a (buletinu nr. 3) Flotil'a c. r. de pe laculu Gard'a impuscá eri din 6 lunturi de tunuri, de sub comand'a capitanului de corvette Monfroni, bateri'a inimica Maderno și voluntarii de pe rip'a lombardo a lacului Gard'a, fâra de a avé vre-o perdere.

In 23 au trecut inamiculu cu puteri insemnate la mai multe puncte preste Po dijosu de Polesell'a; trupele proprie s'a retrasu, dupa cumu erá otârítu, fâra de a face vre-o resistintia.

In aceeasi di au făcutu garnisóna din Mantu'a o excursiune contra trupeloru de observatiune, de pe lini'a Curtatone, le-au alungatu surprinse inapoi și au luat mai multi prinsi.

Z e r b a r e, 25 Iuniu 1866. (buletinu nr. 4) Inamiculu, carele intrase in 23 preste Mincio s'a retrasu inca in 24 sér'a inapoi preste Mincio. Armat'a propria e in stare buna și gat'a la întreprinderi nóue. Mai de aprópe indata dupa constatarea detauriloru.

Din p a r t e a n o r d i c a a imperiului avemu pâna candu scriemu aceste sciri numai pâna la 23 Iuniu n. pre cari le insirámu dupa cum le aflámu prin dtuarie.

P r a g ' a 23 Iuniu (telegr. priv. alu Presse). Telegramme private spunu: Cu ocasiunea unei lupte de patróle aprópe de Freiwaldau fura prinsi patru prussiani. Dupa „Politik“ ocupara prussiani Hainspach, Schluckenau, Rumburg. Comunicatiunea telegrafica între Rumburg și Warnsdorf este suspensa.

P r a g ' a 23 Iuniu. Calatori din Dresd'a asiúra pozitivu ca prussiani lasandu o mica garnisóna aci se tragu spre Silesi'a.

R e i c h e n b e r g 23 Iuniu, 7000 prussiani au ocupatu eri inainte de amédi Nixdorf.

R e i c h e n b e r g 23 Iuniu. In margine la Hermsdorf stau 2000 prussiani cu intentiunea de a merge la Friedland. Si intrarea in Weigelsdorf se constatéza.

Martori spunu ca eri au vedintu trecendu dela 9 pâna la 12 1/2 óre cam 36,000 de prussiani cu 21 de tunuri prin Hernhut. Prussiani s'au retrasu dela Rumburg și au ocupatu marginea la Grottau.

R e i c h e n b e r g 23 Iuniu. Trupe prussiane, infanteria și artileria au trecut eri fruntariiele la Kohlige (satu lângá Wetzwald, cerculu Kratzau). Pre la 10 óre nóptea veni treb'a lângá Kohlige la o lupta de anteposturi între patru husari austriaci și optu infanteristi prussiani. Patru prussiani cadiura și unu husariu furanitu greu.

F r a n k f u r t 22 Iuniu. In urm'a inaintárei corpului alu 8-lea de armata, au ocupatu infanteri'a și cavaleri'a prussiana Giessen și au pusu anteposturi. Generalulu Beyer merge spre média-di; prin acést'a suntu Hanoverannii degagiati. Pionieri venindi din Coblenz au siantiuitu o bateria de 4 tunuri aprópe de Nahe cu carea sa intempine vre o excursiune din Mainz.

P r a g ' a 23 Iuniu (tel. „Presse“). Regele Sassoniei emite o proclamatune, cátra poporulu seu.— B a v a r e z i i au intratu in P l a u e n (dincolo de Hof in Sassoni'a) și au fostu primiti cu entusiasm de poporatiune. Se adeveresce intrarea prussianiloru in Prag'a și Warnsdorf.

P r a g ' a 23 Iuniu 8 óre sér'a. In Rumburg au pranditu adi 200 de prussiani; au vestitu sosirea a 16,000 de prussiani de prin impregiuru.

P r a g ' a 23 Iuniu 9 óre sér'a. Mane se duce printiulu de coróna alu Sassoniei la armata.

Revista diuaristica.

Cetimu in „Concordia“ :

Faimela despre amanarea siedintieloru dietei Ungarici pâna in lun'a lui Septemvre se sustinu, fâra ca in cercurile guverniale sa se fia făcutu decisiune in asta privintia. Póte fi ca se ascépta rezultatulu lucrâriloru in cestiunea afaceriloru comuni, cáci celelalte tóte au devenitu acum secundarie. In sied. din 21 l. c. a comisiunei insarcinate cu afacerile comuni Deak au propusu pentru causele comuni trei ministere imperiale: pentru afacerile straine, resbelu și finantie; iara pentru celelalte ramuri de administratiune se voru numi ministri provinciali. (Ce voru dice fanfaronii cari visédia mereu la imperiulu dintre trei mări?) Ministeriulu imp. i va stá intru ajutoriu o delegatiune imp. cu putere obligativa a decisiuniloru majoritátei. Ultraistii nostri cu anevoc se voru multiamí și invoí la asemenea transactiune. — „C o r p e s t a n a“ impartásiesce din funte securu, precum dice, noulatea ca primatele Card. Scitowsky au chiamatu pre episcopii catolici și capitularii din tíera la o conferintia in Bud'a pre Marti'a viitóre. Noi inca aflámu dintr'o scrisóre privata ca episcopulu rom. din Oradea-mare va sosi in 27 l. c. (Mercuri) la Pest'a in cause de a le statului; acésta scire e negresitu in legatura cu cea de mai susu și cu cele ce amintisemu in nr. tr. despre vedint'a ce face mai deuna-di taverniculu Sennyei la arhiepiscopulu de Strigoniu. In acestu obiectu acum nu mai e vorb'a de unu ajutoriu ce s'aru oferí dupa potintia și voia buna din partea clerului catolicu ci despre unu imprumutu ce s'aru contrage pre bunurile bisericesci, unii spunu de 100 iar'a altii de 200 milióne. Valórea bunuriloru bisericesci e pretiuita cam la 4—500 milióne, pre candu multi suntu cari afirmédia de dupa datele avute a mâna inca la 1848, ca venituloru facea atunci 25 milióne, ceea ce representédia unu capitalu 5—600 mil. Ministeriulu rev. din 48 facuse planulu de a se secularisá bunurile biser. ceea ce aru fi incuviintiatu bucurosu și diet'a de atunci. Dupa socotél'a lorú erá sa se dee léfa archi-episcopiloru 50 mii, episcopiloru diecesani câte 30 mii, prelatiloru de tóte confessiunile câte 600 fl. Iace aru fi pretinsu pre anu 10 milióne, remanendu inca unu venitu enorme de 15 mil. in folosulu statului. Planulu remase atunci ne efectuitu, de a buna séma din caus'a temeriloru de a nu inversiuná clerulu acelu potinte in ale cáruia mâni suntu atátea mijlóce de putere. Impregiurárele de acum suntu cu multu mai nefavoritóre pentru asemenea întreprinderi. Adevératu ca acum nu se tntesco secularisarea bunuriloru, nici scurtarea venituriloru clerului ci numai ipotocarea bunuriloru in favórea statului, dar spre a se efectui asemenea lucru nu aru fi cam de ajunsu numai invointi'a clerului ci și incuviintiarea dietei. Póte fi ca se va face incercare in asta privintia, dar cu anevoc credemu ca diet'a actuale se incuviintiedie acésta mesura. De cum-va insa clerulu in loialitatea sea s'aru invoí, iara diet'a aru refusá póte ca i-aru urmá indata și decretulu de desfiintiare in locu de prorogare. Eventualități asupr'a cáror'a se coniepturédia aici destulu, fâra a cunósce insa adevératele intentiuni ale guvernului și ale clerului. Dilele cele mai de aprópe ne voru dá deslucire.

Deputatiunea regnicolara ungaro-croata.

Ceea-ce aflăm prin diuarele mai prospete despre acésta deputatiune este ca partea croata au parasitu Pest'a. In numerulu nostru din urma amu impartasitu si noi pre scurtu acestu evenimentu insemnandu si rezultatulu siedintieloru acelei deputatiuni. Din cele ce aflăm acum in diuaristica vedemu, ca ceea ce amu impartasitu si noi pre scurtu se adeveresce si déca mai revenimu si acum asupr'a acestei cestiuni este ca sa aratăm, ca opiniunile diferéza in privinti'a terminării acestoru siedintie dupa felulu coloriloru politice de care se tñu diferitele partite. Suntu adeca unele pâneri, cari intarescu neresultatulu deputatiunei regnicolari, fara de alta observare mai departe; altele in sa nu au desperatu cu totulu, ci nutrescu speranti'a, ca ambele pârti voru asterne dieteloru loru respective lucrările deputatiunei si mai tardiu se voru face tóte bune.

„Pozor“ o fôia croata vorbindu despre afacerea acést'a, marturisesce, ca i-aru fi parutu bine déca se putea ajunge o intielegere intre croati si magiari si ca croatii au avutu o seriósa voia de a se impacá cu magiarii dovedesce mergerea croatiloru la Pest'a. Magiarii in sa nu voru impacare prin egalitate, ci prin predominire. Resultatulu dara se póte sci si nici ca l'a surprinsu pre Pozor, din contra se bucura, ca acestu resultatu au adusu lumina asupr'a situatiunei.

Asupr'a intrebării ca ce e acum de făcutu? si raspunde Pozor cu aceea, ca croatii si-au implinitu detori'a ce li o impunea dreptulu istoricu; ca ei au incercatu o uniune cu Ungari'a, ce sa coresponda scopulu adeca, care sa reinnoiasca trecutuloru si sa se asigure pentru viitoriu. „Acum“, dice mai departe, „nu ne rămâne alta decâtu cá sa stámu pe picioréle nóstre proprii si sa ne folosim si desvoltám autonomi'a nóstra amesuratu intereseloru nóstre si fara de privintia la unu alu treilea. Noi se dice totu acolo ne-amu bucuratu in anii din urmá de o autonomi'a mai mare decâtu chiaru si Ungari'a si autonomi'a nóstra este sanctiunata in articulu 42 dela 1861. Vomu continuá a edificá pre acésta basa mai departe. Pentruca déca amanarea e in interesulu Ungariei, noi nu putemu sa mai asteptám. In privinti'a acést'a e numai o voce in tóta tiér'a si asiá trebuie sa cautám cá sa venim acusi in chiaru.“

Iéra la cestiunea Evreiloru (jidaneloru) din Romani'a.

Nu voru sci póte toti locuitorii, ca de unde resare acésta cestiune.

In proiectulu de constitutiune, asternutu camerei actuale, este unu articulu, prin care le acórda drepturi politice strainiloru „de ori ce religione“. Articulu acél'a fatalu a bagatu in románi preste totu si cu deosebire in cei din Romani'a o nedumerire inspaimantátore. Acesti'a, in mai multe locuri, s'au constituitu a nume in comitete, pentru de a petitiuná séu mai bine de a protestá contr'a articululu amintitu. Dupa-cum intielegemu, in Iasi, membrii unui asemenea comitetu sa se fi arestatu din partea guvernulu. Nu cunóscemu inca cuvintele, ce aru rectificá o atare procedura; putemu in sa sa constatám, ca nedumerirea ómeniloru, in tóte pârtile, e aprópe de a esí din competu. Ei bine, si ce lucru asiá ingrozitoriu e ascunsu in acelu articulu de constitutiune? — La intrebarea acést'a, ce de siguru si-o voru pune lectorii nostri cá si noi, lasám sa raspunda numai „3408 comercianti si meseriasi, fruntasii pietiei si ai suburbieloru Bucuresciloru“, prin suplic'a loru substernuta camerei. Precum se va vedé, in suplic'a aceea suntu desvoltate unele argumente, care de siguru nu voru putea fi infrante prin teorie seci, suntu argumente ce vorbescu la anima, mai puternicu decâtu insasi vocea recunoscintiei ce se dice, ca aru detóri romanii dlui Crémieux, si mai puternicu si decâtu van'a ambitiune de a trece inaintea lumii. . . . de umanitari, de civilisati si nu mai sci inca de ce. . . . Eata petitiunea, dupa-cumu e publicata in Trompet'a din 17 Iuniu: Domniloru deputati!

In proiectulu constitutiunei, elaboratu de consiliulu de statu si supusu votulu domnieloru vóstre, subscrisii au vediutu cu cea mai adenca máhnire art. 6, prin care se acórda facultatea impamanteniunei strainiloru de ori-ce religione.

Se scie ca, in Europ'a afara de câte-va mici popóre nordice idolatre, nu esista decâtu numai trei religii: religionea crestina, religionea mohamedana si religionea talmudica, séu ebraica.

Din aceste trei religii, acei de religionea mohamedana nu s'au stabilitu nici odata in Romani'a, si suntu opriti dela acést'a pentru totudeun'a prin vechiele nóstre tractate cu Turci'a, consacrate prin tempu, prin obicei si prin recunóscerea tuturor stateloru Europei. Rămâne dara religionea crestina si religionea ebraica, singurele dóue religii, respandite pe teritoriulu romanescu.

Religionea crestina se imparte in mai multe rituri, cari diferescu unulu de altulu, mai multu prin formele cultulu, decâtu prin esenti'a dogmeloru. In trecutu numai acei de ritu crestinu-ortodoxu séu greco-románu puteau capeté drepturi politice in Romani'a. Tractatulu de Parisu intinse acésta facultate asupr'a tuturor rituriloru crestine, si acésta mesura s'a introdusu in tiéra fara a intempiná cea mai mica protestatiune din partea romániloru:

Armeni, Catolici Protestanti, au fostu si urméza a fi impamanteni; au castigatu si castigu drepturi politice; au devenitu románi, si in cea mai mare parte au justificatu de atunci, cá cetáteni, vechiulu preceptu evangelicu ca toti crestinii se potu infráti.

Asiá dara introducendu espressiunea strainii de ori-ce religione; in locu de a dice simple: strainii de tóte riturile crestine, art. 6 din constitutiune are in vedere numai pe Evrei, silindu-se in sa a acoperi acestu fatale patronagiu sub velulu unei frase care e cu atátu mai periculósa cu câtu ea este mai obscura si mai elastica. Erá mai justu a aretá intentiunea pe fatia, fara paravanu, declarandu verde si cu franchetia, ca de acum inainte Evreii voru puté capeté tóte drepturile politice, voru poté fi prefecti, deputati, ministri, voru puté conduce bare'a tierci la limanulu ce voru socoti ei de cuviintia.

Domniloru deputati, acestu scopu vederatu alu art. 6 din constitutiune impuse subscriiloru sacr'a datoriu de románi si de cetáteni, de a supune la decisiunea inaltulu patriotizmu si a luminaiei inteligentiei, ce nu póte a nu caracterisá pe mandatarii unei natiuni, urmatórele observatiuni, care inca totu nu suntu destulu de complete, cáci voindu a enumerá infernalile consecintie ale impamanteniunei Evreiloru, amu fi siliti a serie, nu o petitiune, ci unu volume intregu.

Acei ce sustinu stindardiulu impamanteniunei Evreiloru purcedu in rationamentele loru, d'antáiu dintr'unu punctu umanitariu generale si cosmopolitu. Dni'a loru nu potu vedé umanitatea suferinda, si li se pare ca suferé Evreulu ingropatu in auru si ca e fericitu románu cu móre de fôme! Dni'a loru cari ceru acum cu atát'a stáruintia inaltiarea Israelitului, d-loru a privitu cu sänge rece pâna mai de unedí pe tieranulu románu desbracatu, in cursu de seculi, de drepturile politice si voru privi si astadi cu nepasare in constitutiunea cea noua pe preotii románi respinsi din numerulu cetáteniloru pentru a lasá locu, pe semne hahamiloru evreesci!

Ce óre aru trebui sa dicemu despre unu omu care aru uitá in miseria propri'a sea familia pentru a se gândi la altii? Cumu óre amu socoti pe acél'a care, avendu copii in lipsa, aru mai face planuri de a mai adoptá si pe altii? Cumu óre amu numi pe acél'a care aru ingádui pe propriulu seu frate sa cadia in prápastia, pentru cá sa intindia mâna de ajutoriu unui necunoscutu? — Nu este acést'a umanitate.

Nu este umanitate sentimentalismulu aceloru patrioti fantastici cari striga ca suntu datori a apará pe Evrei, precumu apera tóte popórele apesate, si cari ascépta, precum se vede, ca Evreii sa ne sugrume pentru cá mai in urma dloru sa se apuce a aperá si pe Románu! Adeverat'a umanitate este unu cercu concentricu, care sa incepe in interioarele seu, cu unu cercu micu si restrinsu, apoi trece la unu altu cercu mai largu, d'ací urméza unu alu treilea si mai intinsu, si asiá inainte.

Sa ne gandim dara, mai antáiu la cercutiulu celu mititelu in care suntemu noi insine, si déca ni-lu vomu intári si-lu vomu asigurá bine din tóte pârtile si contr'a tuturor uneltiriloru, atunci va sosi tempulu de a pasi odata si la unu altu cercu mai mare.

Partisanii Evreiloru ne citéza necontentitu esemplulu Stateloru occidentali, unde Israelitii se bucura de drepturi politice. Vomu citá si noi pe acele State fiindu gat'a in acésta privintia ale imitá. Asiá dara, ca in Franci'a si Angli'a, adeca lasandu sa tréca la mijlocu o lunga seria de seculi, in cursulu câroru totu de odata, noi, Románii, sa ne consolidám natiunalitatea; lasandu sa tréca acea luuga seria de seculi ispita, dupa aceea vomu impamanteni si noi totu ca in Franci'a si Angli'a; vr'o cate-va familii imprastiate, de Israeliti, ba inca si pe acelea, cu mari greutáti si dupa multe lupte. (Capetulu va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci 9/21 Ciresiaru.

Monitoriulu publica unu decretu domnescu prin care se otarase formarea unui corpu de 10,000 de voluntari, subt directiunea administratiunei militare si subt autoritatea directa a Ministeriulu de resbelu.

Intre considerantii acestui decretu vedemu puse ofertele patriotice ce se facu pe fia-care di de cátra cetatieni pentru intretinerea voluntariloru.

Credinti'a nóstra a fostu si este ca, ori de cate-ori tiér'a aru fi in periclu, cetatienii romani voru gasi in mintea loru inspirári generóse, in anim'a loru simtieminte patriotice, cari sa le spuia si datori'a loru, si sacrificiele ce au sa faca. Ei voru sci a dá si averea si viéti'a pentru mantuirea patriei. Ofertele facute pe fia-care di guvernulu, suntu o dovada despre acést'a, si o dovada fórté mare, de vomu luá in considerare impregiurárilu finantiarie ale tierci, si mai alesu starea spiriteloru, a opiniunei publice, la noi, in ce privesce conducerea generala a afaceriloru.

Printr'o decisiune ministeriala se otarasesc formarea de comitate, compuse de Prefecti, Primari si Comandantii dorobantiloru; spre aface apeluri si a inscrie voluntarii. Ide'a ni se pare buna. Credemu in sa ca, in centrurile cele mai mari de poporatiune, aru

trebuí sa formeze nise comitate mai numeróse, in care se íce parte barbatii cari au o autoritate óre-care, prin positiunea lor, prin influința morala ce au sciutu a-si dobandi.

Eata decretulu :

Art. 1. Se forméza unu corpu de voluntari in numeru de diece mii (10,000) sub directi'a administratiei militare si sub autoritatea directa a Ministeriului de resbelu.

Art. 2. Guvernulu acónda fia-cáruí voluntariu : Hrana de compania regulamentara; Imbracamintea; Arm'a si muniti'a; Doigalbeni pe luna cá solda, platiti inainte.

Art. 3. Voluntariulu e datoriu : Se serve cátu va avea trebuintia guvernulu de densulu ; Sa aiba varsta minimumu 17 ani si maximumu 35; Sa fia supusu legiloru militare pe tempulu servitiului seu.

Art. 4. Pentru comand'a voluntariloru, oficerii aflati in neactivitate, se voru chiamá in activitate de servitiu. Asemenea comanda se va putea dá si persóneloru vrednice ce inspira incredere guvernului.

Legea si regulamentele pentru inaintare, voru fi aplicabile la acesti ofcieri.

Art. 5. Si celu din urma. Ministrulu nostru secretaru de Statu la departamentulu de resbelu, este insarcinatu cu executarea ordonantiei de fatia.

Decisiune ministeriala. Ministrulu secretariu de Statu la departamentulu de resbelu ;

Avendu in vedere decretulu din 7 Iuniu priif care se hotarasce infiintarea unui corpu de diece mii voluntari.

Hotarasce :

1) In fia-care districtu se deschide biurouri de inrolare a voluntariloru.

2) Aceste biurouri suntu sub directi'a unei comisii, compusa de prefectulu districtului, primarulu orasiului si comandirulu de dorobanti.

3) Se lasa in dispositi'a acestei comisii, a luá tóte mesurile cele mai nimerite, in districtu, pentru inrolarea voluntariloru.

4) Comandirulu de dorobanti, este insarcinatu a tramite in Bucuresci la ministeriulu de resbelu, indata ce se aduna unu numeru celu putinu de 20 voluntari.

5) Voluntarii, se voru tramite indestulati in bani, socotindu-li-se cáte 2 lei pe fia-care di.

Min. de resbelu, Generalu I. Ghic'a. dia „Rom.“

V a r i e t á t i.

** La gimnasiulu c. r. de statu din Sabliu decurgu esaminele publice din 26 c. n. pana in 28 Iuniu. In 30 Iuniu, dupa servitiulu bisericescu cu Te deum, se voru impartí premiele, testimoniele semestrali si se demitu abiturientii.

Anulu scolasticu 1866/7 se incepe la acestu Gimnasiu c. r. de statu in 1 Septembrie 1866. Cei ce voru se fia primiti la acestu gimnasiu au sa se insciintieze la c. r. directiune gimnasi-ala fiindu insotiti de parintii séu locutiitorii acelor'a, intre 28 si 31 Augustu avendu la sine atestatu de botezu atestatu despre absolvarea celor 4 clase normali capitale si tax'a prescisa de primire de 2 f. 10 xr. v. a.— Esaminele de repetiune si de primire voru fi in 31 Augustu si 3 Septembrie a. c. se intielege dupa cal. nou.

In anulu acest'a au frecuentatu in acestu Gimnasiu 364 de scóleri dintre cari : 10 privatisti. Dupa nationalitati suntu : 189 romani, 105 nemti, 57 unguri, 6 poloni, 5 boemi, 1 croatu si unu ruténu. Dupa confessiuni suntu 171rom. cat., 148 gr. or. 41 gr. cat., 3 ref. si 1 israelitu.— In estu anu suntu 25 abiturienti.

** (Granitieri romani din legiunea Bannatu). Fiindu chiamati la arme in contr'a dusmaniloru Imperatului, lasandu vetrele si familiile lor trecura mai de una-dile pre aici la óstea nordica. In tempulu petrecerei lor la Pest'a, publiculu de aici avu indoit'a ocaziune de a se desfetá la cántecele bandei legiunei amintite. La a dóu'a ocaziune, mai inainte cu diece dile, in grádin'a berariei „Tüköri“-ane (alias Spiegel) cea mai mare parte a deputatiloru romani, mai multe dómne r. si domni de aici avura o convenire si petrecere cordiale cu corpulu oficeriloru din acea legiune. Acesti fii ai lui Marte credinciosi natuinei si Imperatului mergea cu voi'a buna spre intempinarea Prusieniloru. Dumnedieu sa le dee invingere si sa le ajute a-si vedé scumpele familii, a cároru membri in asemene ocaziuni de despártire suntu dedati a dice petrundietoriulu remasu bunu romanescu „Tu te du cu Ddiu, eu remánu cu dorulu teu!“ Cu bucuria intieleserámu ca in legiune $\frac{7}{8}$ párti dintre oficerii suntu romani. Frátietatea romána intre legiunari e esemplare, incredere gregariloru intru oficerii lor de aceea-si limba cu ei este insulfetóre. Ne-au petrunsu multu trasur'a caracteristica a sentiului de convietuire nationale ce dovedira doi granicieri rom. cari jaceau bolnavi in Spitalu, ei intielegandu ca legiunea are sa plece alta di, mersera la raportu si dechiarara ca nu suntu bolnavi, firesce numai cá sa nu remána dela confratii lor cu cari suntu resoluti a murí séu a reintorná dimpreuna. — Band'a legiunei au executatu si cáte-va bucáti romanesci, apoi unu „mersu“ compusu

intru onórea instalatiunei Preasántiei sele Eppulu Popasu. Maies-trulu capelei in sa (némtiu s. vre-unu boemu nu scimu) putina cunoscentia se pare a avé de melodiele romanesci, — mai mare se vede a-i fi resentiu cátra romani, de óre-ce la multe rugári de abiá se potea induplecá de a esecutá cáte o bucata romanésca. Pré nobila purtare! fatia cu acei ce mergu voiosi a-si versá sángele pentru interesulu Tronului. „Conc.“

— Montanu Valeagu (Franzdorf) 8/20 Iuniu 1866. Subscri-sulu docinte au acoperitu, cu insasi man'a propria, in feriile de scóla in lun'a lui Septembrie 1857, cu spesele lui si a celui intru fericire repositulu in Domnulu, Alesa Pop'a, scóla gr. orient. in comun'a Secasiu facendu-se licitatie inainte sf. biserici dela unu überschlag de 190 f. m. c. in josu. Au remasu pe noi cu 128 f. m. c. Dara dupa unu tempu de 9 ani, pana astadi n'amu primitu nici unu cruceriu.

Merseiu in persóna la Palanca dupa materialu. Sa vorbescu cu cifre : eu amu pusu pentru sindra 28 f. m. c., 3 f. 30 xr., la Oraviti'a eara pentru sindra, 1 f. chiria, 3 f. 18 xr. cheltuiéla la Palanca, 32 f. m. c., pe scánduri, sum'a 80 f. 2 xr. m. c.

Din an. 1860 din salariu n'amu primitu in bani gat'a impreuna, lardu si lumini 118 f. v. a, 21 metrete cucuruzu restantie.

Se vorbescu si pentru ortaculu meu Alesa Pop'a 28 f. m. c. pentru sindra la Palanca, 3 f. 30 xr. la Oraviti'a eara pe sindra 1 chiria la Oraviti'a, 8 f. m. c. chiria la Palanca, 5 f. capara sum'a 45 f. 30 xr. m. c. Ioann Popescu, docente.

(T r a m i s u). „Zukunft“ diariu pentru interese románe si slave in Vienn'a, pe tempulu resbelului de fatia, va aduce si pe pagin'a a 4 intréga tectu politicu. Venindu in modulu acest'a in pusetiunea de a tiné in privinti'a materialului de lectura concurentia in foile cele mai mari vieneze, asiá innoirea acést'a in efectulu ei atát'a e de favoritóre pentru cetitorii foiei acestei'a, cátu si o nu neinsemnata marire a formatului. „Zukunft“ aduce totu-deun'a scirile cele mai nóue telegrafice si originale dela ambe cámpurile de resbelu, mai departe impartásri despre intemplárele cele de insemnate politica nationala de in si afara de tíera, pre lángaa aceea inca corespundintie numeróse, cu deosebire din Orientu, apoi sciri economice popularie s. a. m. d. reunindu in urm'a celoru de pana aci insusirile unei foi de sér'a si diminéti'a. Cu tóte ca prin innoirea de mai susu ni se causéza spese mai mari remáne pretiulu celu eftinu de abonamentu de pana acum. Pe cuartalu 3 fl. 50 xr., pe luna 1 fl. 30 xr. Prenumeranti noi potu aboná ori candu si ori in ce di.

Mai nou.

Pest'a 26 Iuniu. Astadi s'a amanatu siedintiele ambeloru case dietali. Deák propune : sa se exprime parerea de reu, ca Imperatulu a fostu silitu a amaná diet'a din caus'a resbelului. Privindu diet'a amanarea acést'a nu cá inchidere, ci cá o suspendere in continuarea consfátuiriloru, postesce si speréza, ca Majestatea Sea acusi dupa terminarea resboiului si va indreptá ingrigirea sea principésca iérasii cu deosebire asupr'a referintieloru interne ale tíerei. Diet'a presenta atunci si va continuá intreruptele pertratári in uni-re cu Mejestatea Sea, pentru radicarea intereseloru tíerei, spiritual si materiale. Cas'a deplánge neresultatulu adreseloru, tine tare la principiile acelor'a si speréza restatorirea constitutiunei. Propunerea lui Deák se primí cu majoritate eclatanta. In cas'a de susu si esprma B. Wenkheim parerea de reu pentru amana-rea dietei din caus'a resbelului, speréza cu incredere invingerea si incheia esprimendu credintia si alipire cátra Majestatea Sea. — (Tel. d. Hrtzg.)

Preturile de piatia

din Sabliu, Marti in 14/26 Iuniu 1866.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*	5	7
„ „ mijlocu „	4	80
„ „ códa „	4	53
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *	—	—
„ de mijlocu „	3	47
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	38
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *	3	87

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 15/27 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	58 50	Actiile de creditu	140 50
Imprumutulu nat. 5%	63 85	Argintulu	127
Actiile de banca	716	Galbinulu	6 15